

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 324/2010-26

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 8. júla 2010 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. Ing. D. Ď. – S., H., zastúpeného advokátom JUDr. J. H., B., vo veci namietaného porušenia základných práv zaručených v čl. 46, čl. 47, čl. 48 a čl. 51 Ústavy Slovenskej republiky a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Cdo 201/2009 z 27. októbra 2009, uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 4 Co 48/09-226 z 20. januára 2009, ako aj uznesením Okresného súdu Bratislava III č. k. 12 C 64/99-214 z 11. decembra 2008 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. Ing. D. Ď. – S. H. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. februára 2010 doručená sťažnosť JUDr. Ing. D. Ď. – S., H. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základných práv zaručených v čl. 46, čl. 47, čl. 48 a čl. 51 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane

ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 4 Cdo 201/2009 z 27. októbra 2009, uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 4 Co 48/09-226 z 20. januára 2009, ako aj uznesením Okresného súdu Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) č. k. 12 C 64/99-214 z 11. decembra 2008.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplynulo, že zmluvou o predaji časti podniku z 30. apríla 1992 nadobudol sťažovateľ vlastníctvo k časti podniku Ž., š. p., B. Účinky prevodu vlastníctva k nadobudnutému majetku (vrátane nehnuteľného majetku) nastali dňom účinnosti zmluvy, teda 1. mája 1992. Na základe zmluvy o predaji časti podniku z 30. apríla 1992 bol sťažovateľ vlastníkom nehnuteľnosti – stavby nachádzajúcej sa na parcele č. 13461/22, súpísne číslo 1326, v katastrálnom území N., zapísanej na liste vlastníctva číslo 3449 (ďalej len „nehnuteľnosť“), a to až do 1. marca 1999, keď bolo vlastníctvo k nehnuteľnosti zapísané v katastri nehnuteľností záznamom v prospech spoločnosti Ž., s. r. o., a to na základe zmeny spoločenskej zmluvy spoločnosti odsúhlasenej valným zhromaždením spoločníkov 23. novembra 1992. Zmena spoločenskej zmluvy sa týkala jednak prístúpenia ďalšieho spoločníka, ako aj záväzku sťažovateľa ako spoločníka „vnieť“ do spoločnosti ako nepeňažný vklad časť majetku nadobudnutého zmluvou z 30. apríla 1992. Zo sťažnosti vyplýva, že ku skutočnému vneseniu majetku ako nepeňažného vkladu do základného majetku spoločnosti nikdy nedošlo. Rozhodnutím Mestského súdu v Bratislave sp. zn. 38 K 111/95 z 1. februára 1996 bol na spoločnosť Ž., s. r. o., vyhlásený konkurz. Správca konkurznej podstaty JUDr. J. J. zahrnul do konkurznej podstaty aj majetok, ktorý v zmysle zmeny spoločenskej zmluvy z 23. novembra 1992 mal byť sťažovateľom vnesený do spoločnosti, hoci podľa tvrdenia sťažovateľa k tomuto „vneseniu“ nikdy nedošlo. Podľa slov sťažovateľa vlastníctvo k spornému majetku bolo 1. marca 1999 „nezákonne prevedené“ na spoločnosť Ž., s. r. o. (ďalej len „úpadca“), ktorá v tom čase bola už v konkurze.

Návrhom na začatie konania podaným okresnému súdu 9. júna 1999 sa sťažovateľ domáhal vyslovenia neplatnosti kúpnej zmluvy uzatvorenej 20. apríla 1999 (ďalej len „kúpna zmluva“) medzi kupujúcim Ing. J. S., B. (ďalej len „odporca 1“), a predávajúcim

JUDr. J. J., správcom konkurznej podstaty úpadcu (ďalej len „odporca 2“), predmetom ktorej bol prevod vlastníckeho práva k už špecifikovanej nehnuteľnosti. Dôvodom absolútnej neplatnosti kúpnej zmluvy mala byť podľa sťažovateľa skutočnosť, že úpadca sa nikdy nestal zákonným spôsobom vlastníkom nehnuteľnosti. Sťažovateľ zároveň podal návrh na vydanie predbežného opatrenia, ktorým žiadal, aby okresný súd zakázal odporcovi 1 disponovať s nehnuteľnosťou. Okresný súd návrhu sťažovateľa vyhovel a uznesením č. k. 12 C 64/99-49 z 13. júla 1999 nariadil toto predbežné opatrenie: „*Odporcovi sa zakazuje scudzovať, zaťažovať právnymi a vecnými bremenami nehnuteľnosť... a ukladá sa mu zdržať sa stavebných a iných úprav tejto nehnuteľnosti.*“

Proti uzneseniu okresného súdu o nariadení predbežného opatrenia sa odporca 1 a odporca 2 odvolali. Krajský súd ako odvolací súd 3. októbra 2000 vrátil spis bez meritórneho vybavenia ako predčasne predložený z dôvodu, že odvolaním napadnuté uznesenie neobsahovalo označenie všetkých účastníkov konania a z výroku uznesenia nevyplývalo, ktorému z účastníkov sa predbežným opatrením ukladá povinnosť. Okresný súd uznesením č. k. 12 C 64/99-123 zo 7. novembra 2005 opravil chyby v záhlaví a vo výroku uznesenia č. k. 12 C 64/99-49 z 13. júla 1999. Na základe odvolaní odporcov krajský súd ako odvolací súd uznesením č. k. 4 Co 514/05-131 z 31. marca 2006 uznesenie o nariadení predbežného opatrenia z 13. júla 1999 ako nepreskúmateľné zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Na základe kúpnej zmluvy zo 16. marca 2005 odporca 1 odpredal polovicu nehnuteľnosti spoločnosti S., spol. s r. o., B. (ďalej len „odporca 3“), preto sťažovateľ podaním doručeným okresnému súdu 1. júna 2006 rozšíril okruh účastníkov konania na strane odporcov o odporcu 3. Okresný súd listom z 5. júna 2006 vyzval sťažovateľa, aby sa vyjadril, či vzhľadom na značný časový odstup od vydania predbežného opatrenia trvá potreba dočasnej úpravy pomerov účastníkov predbežným opatrením. Právny zástupca sťažovateľa výzvu prevzal 9. júna 2006, ale nereagoval na ňu. Uznesením č. k. 12 C 64/99-167 z 25. októbra 2006 okresný súd návrh sťažovateľa na vydanie predbežného opatrenia zamietol. Svoje rozhodnutie okresný súd odôvodnil tým, že medzičasom sa stal vlastníkom spornej nehnuteľnosti odporca 3, pričom sťažovateľ petit návrhu na vydanie predbežného opatrenia voči odporcovi 3 napriek výzve súdu neupravil, a preto vydanie predbežného opatrenia v navrhovanom znení by bolo nedôvodné a nespĺňajúce ním sledovaný účel. Proti tomuto rozhodnutiu sa sťažovateľ odvolal. Krajský

súd uznesením č. k. 4 Co 344/07-177 z 26. júla 2007 napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie s odôvodnením, že sťažovateľ v odvolaní proti tomuto uzneseniu upresnil aj petit návrhu na vydanie predbežného opatrenia.

Okresný súd opakovane návrh na nariadenie predbežného opatrenia zamietol uznesením č. k. 12 C 64/99-214 z 11. decembra 2008, proti ktorému smeruje sťažnosť sťažovateľa. Svoje rozhodnutie odôvodnil takto: *„Navrhovateľ sa svojím návrhom vo veci samej domáha určenia neplatnosti kúpnej zmluvy zo dňa 20. 04. 1999, ktorou odporca v 2. rade ako predávajúci predal odporcovi v 1. rade nehnuteľnosť... s odôvodnením, že táto nehnuteľnosť je predmetom sporu o vylúčenie vecí z konkurznej podstaty. ... Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 9. 12. 2002 č. k. 81 Cb 80/97- 859 žalobu navrhovateľa o vylúčenie vecí z konkurznej podstaty zamietol. Na odvolanie navrhovateľa Najvyšší súd SR rozsudkom z 24. 9. 2003 č. k. 6 Obo 62/03 potvrdil uvedený rozsudok Krajského súdu v Bratislave. ... Navrhovateľ, ktorý návrh opiera o tvrdenie, že odporca v 2. rade sa nikdy nestal vlastníkom spornej nehnuteľnosti, teda nemôže byť v prejednávanej veci úspešný. ... Treba vychádzať z toho, že navrhovateľ svoj nárok na vydanie predbežného opatrenia neosvedčil a preto neboli splnené podmienky pre jeho nariadenie.“*

Proti uzneseniu okresného súdu z 11. decembra 2008 podal sťažovateľ odvolanie, ktorým žiadal napadnuté uznesenie zmeniť a návrhu na nariadenie predbežného opatrenia vyhovieť. V odvolaní sťažovateľ poukázal na to, že z výrokov rozsudkov, na ktoré sa odvolal prvostupňový súd, *„je zrejmé, že týmito rozsudkami nebolo rozhodnuté o vlastníctve k majetku, čoho dôkazom je že v týchto výrokoch nie je označená ani jedna nehnuteľnosť, ktorá by patrila do vlastníctva odporcu v 2. rade (úpadcu Ž., s.r.o.)... To má ten dôsledok, že predmetné nehnuteľnosti neboli zapísané do konkurznej podstaty úpadcu zákonným spôsobom, čo bol súd povinný riešiť ako otázku predbežnú...“*. Podľa tvrdenia sťažovateľa *„súd nemal záujem, alebo nechcel vyhodnotiť dôkazy ktoré preukazujú opak jeho tvrdení“*. V tejto súvislosti sťažovateľ poukázal na rozsudok č. k. 27 S 60/99-37 z 11. januára 2001, ktorým krajský súd zrušil rozhodnutie Okresného úradu B., katastrálneho odboru vo veci zápisu sporných nehnuteľností v prospech úpadcu a vec vrátil správne orgánu na ďalšie konanie. Podľa názoru sťažovateľa uvedený rozsudok je dôkazom, že úpadca sa nikdy nestal zákonným vlastníkom predmetnej nehnuteľnosti. Sťažovateľ tiež poukázal na uznesenie okresného súdu č. k. 19 Cb 146/99-112 z 21. mája

1999 (potvrdené rozhodnutím krajského súdu č. k. 28 Cob 174/99-151 z 27. októbra 1999), ktorým bolo nariadené predbežné opatrenie týkajúce sa spornej nehnuteľnosti vo vzťahu k odporcovi 2, ako aj rozhodnutie starostu Mestskej časti B. – N. z 2. júna 1999, ktorým bol odporcovi 1 uložený zákaz zásahu do práv užívateľov spornej nehnuteľnosti. Poukázal tiež na okresným súdom nariadené predbežné opatrenie z 13. júla 1999 pod č. k. 12 C 64/99-49, ktoré odporca 1 nerešpektoval a predmetnú nehnuteľnosť previedol na odporcu 3. Keďže skôr vydané predbežné opatrenia odporcovia nerešpektovali a spornú nehnuteľnosť previedli, je predpoklad, že tak budú konať opakovane, čím sťažovateľ odôvodnil potrebu dočasnej úpravy pomerov účastníkov predbežným opatrením do právoplatného rozhodnutia vo veci samej.

Krajský súd uznesením č. k. 4 Co 48/09-226 z 20. januára 2009 napadnuté uznesenie okresného súdu potvrdil. Stotožnil sa s názorom prvostupňového súdu, že sťažovateľ neosvedčil dôvodnosť svojho nároku a nebezpečenstvo hroziacej ujmy. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu z 20. januára 2009 podal sťažovateľ dovolanie, v ktorom namietal procesné vady podľa § 237 písm. d) a f) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) v konaní pred prvostupňovým aj odvolacím súdom. Najvyšší súd uznesením sp. zn. 4 Cdo 201/2009 z 27. októbra 2009 dovolanie sťažovateľa odmietol ako procesne neprípustné.

Sťažovateľ je toho názoru, že *„dostatočne listinnými dôkazmi preukázal opodstatnenosť návrhu na vydanie predbežného opatrenia, ktoré mali súdy posudzovať podľa návrhu a k nemu pripojených listinných dôkazov“*. Pokiaľ konajúce súdy sťažovateľom navrhnuté dôkazy nepreskúmali, odňali mu tým možnosť konať pred súdom.

Sťažovateľ poukázal aj na to, že *„vo veci bolo vydaných viac rozhodnutí aj predbežných opatrení, ktoré však súdy neakceptovali“*, dôsledkom čoho sú nezákonné a nespravodlivé súdne rozhodnutia.

Vo vzťahu k rozhodnutiu najvyššieho súdu o dovolaní sťažovateľ uviedol:

„Tvrdenie a zistenie súdu... na základe ktorého súd dovolanie odmietol z dôvodu, lebo žiadna podmienka na podanie dovolania podľa § 237 písm. a) až g) O.s.p. splnená nebola, popierame! Ak by súd skúmal podrobne návrh navrhovateľa na vydanie predbežného opatrenia a prílohy, ktoré do spisu založil, bol by zistil, že podľa § 237 písm.

d) O.s.p. v tej istej veci (o tej istej nehnuteľnosti na parcele č. 13461/22) sa už prv právoplatne rozhodlo. O tej istej nehnuteľnosti na parcele č. 13461/22 bolo vydané súdom predbežné opatrenie č.k. 19 Cb 146/99 dňa 21.5.1999... Uznesenie č. 19 Cb 146/99 bolo potvrdené odvolacím súdom v konaní č. 28 Cob 174/99-151...“

Na základe uvedeného je sťažovateľ toho názoru, že rozhodnutia okresného, krajského aj najvyššieho súdu „sú postihnuté vadami podľa § 237 písm. d) O.s.p. ... aj vadou podľa § 237 písm. f) O.s.p. ...“.

Na základe uvedeného sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd po prerokovaní jeho sťažnosti a jej prijatí na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

«Najvyšší súd SR ako porušovateľ v 1. rade, Krajský súd v Bratislave ako porušovateľ v 2. rade a Okresný súd v Bratislave III. ako porušovateľ v 3. rade, porušili základné právo sťažovateľa na spravodlivý súdny proces garantovaný Ústavou SR v čl. 51, 48, 47 a 46, ako aj garantovaný Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd podľa čl. 6 ods. 1.

Žiadame, aby ÚS SR vydal „Nález“ (rozhodnutie) ktorým zruší Uznesenie NS SR č.k. 4 Cdo 201/2009 zo dňa 27.10.2009, zruší rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave č.k. 4 Co 48/2009 zo dňa 20.1.2009 a zruší aj rozhodnutie Okresného súdu Bratislava III. Č.k. 12C 164/99 zo dňa 11.12.2008 a vec vráti porušovateľom v 1., 2. a v 3. rade na ďalšie konanie.

ÚS SR sťažovateľovi priznáva primerané finančné zadostiučinenie vo výške 10 000,- Eur. pre pretrvávajúci stav právnej neistoty, nemožnosť spokojne užívať majetok po dobu viac ako 10 rokov a za útrapy spôsobené porušovaním základných ľudských práv v konaní a rozhodovaní porušovateľov v 1., 2. a v 3. rade.

Porušovatelia v 1., 2. a v 3. rade sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť priznané primerané finančné zadostiučinenie pre sťažovateľa vo výške 10 000,- Eur, na účet advokáta JUDr. J. H.,..., a to do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto „Nálezu“.

Porušovatelia v 1., 2. a v 3. rade sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť sťažovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 290,38 Eur na účet advokáta JUDr. J. H.,..., a to do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto „Nálezu“ ÚS SR.»

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje predovšetkým vo viazanosti petitom návrhu na začatie konania, teda tou časťou sťažnosti (v konaní podľa čl. 127 ústavy), v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa od ústavného súdu domáha (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na uvedené môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorého označil za porušovateľa svojich práv. Platí to predovšetkým v situácii, keď je sťažovateľ zastúpený zvoleným advokátom (m. m. II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05). Tvrdenia o porušení iných práv (základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k dohovoru) v iných konaniach a inými rozhodnutiami, ktoré sťažovateľ uvádza v texte sťažnosti mimo petitu, je podľa názoru ústavného súdu potrebné považovať iba za súčasť jeho argumentácie (obdobne III. ÚS 149/04, II. ÚS 65/07).

Ústavný súd sa preto zaoberal namietaným porušením základných práv v rozsahu, v akom ich sťažovateľ, zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom, v sťažnosti pred ústavným súdom vymedzil v petite návrhu, t. j. skúmal, či uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 201/2009 z 27. októbra 2009, uznesením krajského súdu č. k. 4 Co 48/09-226 z 20. januára 2009, ako aj uznesením okresného súdu č. k. 12 C 64/99-214 z 11. decembra 2008 došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46, čl. 47, čl. 48 a čl. 51 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

1. Na rozhodnutie o tej časti sťažnosti, ktorá smeruje proti uzneseniu okresného súdu č. k. 12 C 64/99-214 z 11. decembra 2008, nie je daná právomoc ústavného súdu.

Ako to vyplýva z už citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, právomoc ústavného súdu poskytovať ochranu základným právam a slobodám je daná iba subsidiárne, teda len vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy.

V danom prípade proti uzneseniu okresného súdu bolo prípustné odvolanie ako riadny opravný prostriedok. Sťažovateľ odvolanie podal a krajský súd o ňom uznesením č. k. 4 Co 48/09-226 z 20. januára 2009 rozhodol. Z uvedeného vyplýva, že právomoc poskytnúť ochranu označeným právam sťažovateľa mal v odvolacom konaní krajský súd, čím je zároveň vylúčená právomoc ústavného súdu.

Z tohto dôvodu bolo potrebné sťažnosť v tejto časti odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu.

2. Sťažovateľ namietal porušenie ním označených práv aj uznesením krajského súdu č. k. 4 Co 48/09-226 z 20. januára 2009, ktorým krajský súd potvrdil odvolaním sťažovateľa napadnuté uznesenie okresného súdu.

Podľa aktuálnej judikatúry ústavného súdu v prípade podania mimoriadneho opravného prostriedku sa považuje ústavná sťažnosť za prípustnú až po rozhodnutí o dovolaní. Pritom lehota na podanie tejto sťažnosti bude považovaná za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu (I. ÚS 169/09, I. ÚS 358/09).

V súlade s už uvedenou judikatúrou a vzhľadom na zistenie ústavného súdu, že najvyšší súd sa nezaoberal meritórnym preskúmaním uznesenia krajského súdu č. k. 4 Co 48/09-226 z 20. januára 2009 na základe sťažovateľom podaného dovolania, ktoré bolo odmietnuté ako procesne neprípustné, považoval ústavný súd v tomto prípade za zachovanú aj lehotu na podanie sťažnosti proti tomuto uzneseniu krajského súdu. S prihliadnutím na uvedené ústavný súd pristúpil aj k preskúmaniu námietok sťažovateľa vo vzťahu k namietanému porušeniu v sťažnosti označených práv uznesením krajského súdu z 20. januára 2009.

Podstatou sťažnosti je nespokojnosť sťažovateľa (v procesnom postavení navrhovateľa) s uznesením krajského súdu č. k. 4 Co 48/09-226 z 20. januára 2009, ktorým ako súd odvolací na základe odvolania sťažovateľa potvrdil napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa č. k. 12 C 64/99-214 z 11. decembra 2008 o zamietnutí návrhu na nariadenie predbežného opatrenia. Sťažovateľ vidí porušenie svojich práv v nezákonnom postupe súdov, keď sťažovateľom predložené dôkazy súdy neakceptovali, dôsledkom čoho sú nespravodlivé rozhodnutia.

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, pričom skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmania vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00).

V kontexte argumentácie sťažovateľa je potrebné osobitne akcentovať, že posúdenie podmienok na vydanie predbežného opatrenia je predovšetkým vecou všeobecných súdov (čl. 142 ústavy). Ústavný súd preto ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) sa spravidla nepovažuje za oprávneného zasahovať do rozhodnutí o predbežných opatreniach, keďže nie je súčasťou sústavy všeobecných súdov, a okrem toho ide o rozhodnutia, ktoré do práv a povinností účastníkov konania nezasahujú konečným

spôsobom (IV. ÚS 82/09). Ústavný súd posudzuje problematiku predbežných opatrení zásadne iba v ojedinelých prípadoch a k zrušeniu napadnutého rozhodnutia o nariadení predbežného opatrenia alebo o zamietnutí návrhu na jeho vydanie pristupuje len za celkom výnimočných okolností. Ústavný súd môže zasiahnuť do rozhodnutí všeobecných súdov o predbežných opatreniach iba za predpokladu, že by rozhodnutím všeobecného súdu došlo k procesnému excesu, ktorý by zakladal zjavný rozpor s princípmi spravodlivého procesu.

V konaní o návrhu na vydanie predbežného opatrenia musia byť taktiež rešpektované minimálne požiadavky zodpovedajúce princípom spravodlivého procesu, resp. základnému právu na súdnu ochranu. Rozhodnutie o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia musí mať predovšetkým rovnako ako iné rozhodnutia zákonný podklad, musí byť vydané príslušným orgánom a nemôže byť prejavom svojvôle, teda musí byť najmä náležite odôvodnené.

Ústavný súd poukazuje ďalej na to, že účelom predbežného opatrenia je dočasná úprava práv a povinností, ktorá nevylučuje, že o právach a povinnostiach účastníkov konania o predbežnom opatrení bude v rozhodnutí vo veci samej rozhodnuté inak než v konaní o predbežnom opatrení. Všeobecný súd predbežným opatrením upravuje dočasne pomery účastníkov konania, pričom je dôležité, že je povinný poskytnúť ochranu tomu, kto sa vydania predbežného opatrenia domáha, ale v rámci ústavných pravidiel tiež tomu, proti komu návrh smeruje. Predbežné opatrenia s ohľadom na ich charakter nemôžu spravidla zasiahnuť do základných práv alebo slobôd účastníkov konania, lebo rozhodnutia o nich, ako už bolo uvedené, nemusia zodpovedať konečnému meritórnemu rozhodnutiu. Predbežné opatrenia predstavujú rozhodnutia, trvanie ktorých je obmedzené a môže byť kedykoľvek na návrh zrušené.

Ústavný súd po preskúmaní namietaného uznesenia vrátane jeho odôvodnenia dospel k záveru, že ho možno považovať za ústavne udržateľné z hľadiska dodržania základných ústavnoprocených princípov.

Krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia okrem iného uviedol: „*Pre úspešné uplatnenie nároku sa vyžaduje osvedčenosť nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná*

ochrana ako aj naliehavá potreba takejto dočasnej úpravy pomerov účastníkov. Okrem existencie nároku navrhovateľ vo svojom návrhu musí odôvodniť nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy. V danom prípade navrhovateľ jednoznačne neosvedčil danosť svojho nároku, ktorý nevyplýva ani z ním uvedených rozhodnutí súdov, a tiež nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy, takže nebol daný dôvod pre naliehavú potrebu dočasnej úpravy pomerov účastníkov. Jeho námietka, že súd prvého stupňa neskúmal ako predbežnú otázku, že predmetné nehnuteľnosti neboli zapísané do konkurznej podstaty úpadcu zákonným spôsobom, nebola dôvodná, a pokiaľ namieta neplatnosť kúpnej zmluvy, riešenie tejto otázky a otázky vlastníctva k predmetnej nehnuteľnosti bude predmetom konania vo veci samej.“

Krajský súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia stotožnil so závermi okresného súdu, že sťažovateľ neosvedčil dôvodnosť svojho nároku na nariadenie predbežného opatrenia ani nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy. Sťažovateľ svoj nárok na vydanie predbežného opatrenia totiž opieral o tvrdenie, že úpadca sa nikdy nestal vlastníkom spornej nehnuteľnosti. Svoj tvrdený nárok proti úpadcovi si sťažovateľ uplatnil žalobou o vylúčenie veci z konkurznej podstaty úpadcu, ktorú krajský súd rozsudkom z 9. decembra 2002 zamietol. Rozsudok krajského súdu z 9. decembra 2002 bol potvrdený rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 6 Obo 62/03 z 24. septembra 2003. Vzhľadom na to považoval krajský súd v súlade s § 159 ods. 2 OSP otázku určenia, či sporná nehnuteľnosť patrila v čase uzavretia kúpnej zmluvy do konkurznej podstaty úpadcu, za vyriešenú a uvedený právny záver za pre neho záväzný.

Ústavný súd nezistil, že by relevancia námietok sťažovateľa smerujúcich proti namietanému uzneseniu krajského súdu v kontexte posúdenia možného porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru umožnila dospieť k záveru o pochybení takej intenzity, ktoré by odôvodňovalo vyslovenie porušenia uvedených práv a v nadväznosti na to aj zrušenie namietaného uznesenia.

Ústavný súd napokon dodáva, že predpokladom na záver o porušení základných práv a slobôd je také ich porušenie, ktoré nie je napravitel'né alebo odstrániteľ'né v činnosti súdu pred začatím konania alebo v konaní o veci samej (§ 74 a nasl. a § 102 OSP), resp. ktoré

nemožno napraviť procesnými prostriedkami, ktoré sú obsiahnuté v Občianskom súdnom poriadku v spojitosti s predbežnými opatreniami. Zamietnutie návrhu na vydanie predbežného opatrenia však nemôže samo osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti právneho názoru krajského súdu a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť tento právny názor svojím vlastným.

Ústavný súd taktiež nezistil, aby postupom krajského súdu či jeho rozhodnutím mohlo dôjsť k porušeniu ďalších sťažovateľom označených práv. Napokon ani samotný sťažovateľ neuviedol relevantné súvislosti, aj keď je zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom, ktoré by mohli naznačovať porušenie označených práv, medzi ktorými sťažovateľ v petite sťažnosti uviedol základné práva podľa čl. 46 ods. 2, 3 a 4, čl. 47 a čl. 48 ústavy.

Ústavný súd zároveň nezistil skutočnosti, ktoré by signalizovali porušenie čl. 51 ods. 1 ústavy, ktorý okrem iného ustanovuje, že základného práva podľa čl. 46 ústavy sa možno domáhať len v medziach zákonov, ktoré toto ustanovenie vykonávajú. Článok 51 ústavy obsahuje interpretačné pravidlo, a nie je nositeľom základného práva alebo slobody.

Ústavný súd v nadväznosti na uvedené a s poukazom na to, že obsahom označeného základného práva nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (II. ÚS 218/02, resp. I. ÚS 3/97), sťažnosť v časti, v ktorej sťažovateľ namietal porušenie ním označených práv uznesením krajského súdu č. k. 4 Co 48/09-226 z 20. januára 2009, odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

3. Pokiaľ ide o namietané porušenie označených práv sťažovateľa rozhodnutím najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 201/2009 z 27. októbra 2009, ústavný súd opätovne pripomína, že podľa svojej ustálenej judikatúry nemá zásadne oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96).

Ústavný súd vo svojej judikatúre konštantne zdôrazňuje, že pri uplatňovaní svojej právomoci nezávislého súdneho orgánu ústavnosti (čl. 124 ústavy) nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov, a že jeho úloha sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 13/01).

V danom prípade je relevantnou aj judikatúra ústavného súdu, v zmysle ktorej je na skúmanie prípustnosti návrhu na začatie súdneho konania, jeho opodstatnenosti, dodržania zákonných lehôt, oprávnenosti navrhovateľa takýto návrh podať, právomoci o ňom konať a rozhodnúť či splnenia iných zákonom ustanovených náležitostí zásadne príslušný orgán, ktorý rozhoduje o merite návrhu – inými slovami, právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje právomoc skúmať to, či návrh zodpovedá tým podmienkam, ktoré pre konanie o ňom ustanovuje príslušný procesný kódex. Ingerencia ústavného súdu do výkonu tejto právomoci všeobecných súdov je opodstatnená len v prípade jeho nezlučiteľnosti s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou (I. ÚS 74/02, I. ÚS 115/02, I. ÚS 46/03). V tejto súvislosti ústavný súd konštatuje, že otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, nie do právomoci ústavného súdu.

Otázka posúdenia prípustnosti dovolania je otázkou zákonnosti a jej riešenie samo osebe nemôže viesť k záveru o porušení označených práv sťažovateľa (mutatis mutandis IV. ÚS 35/02). Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ vidí porušenie svojich označených práv v „*nespravodlivých rozhodnutiach*“ súdov, teda v nesúhlase sťažovateľa s právnym názorom najvyššieho súdu vysloveným v uznesení sp. zn. 4 Cdo 201/2009 z 27. októbra 2009, ktorým najvyšší súd rozhodol o neprípustnosti dovolania sťažovateľa proti uzneseniu krajského súdu č. k. 4 Co 48/09-226 z 20. januára 2009 v spojení s uznesením okresného súdu č. k. 12 C 64/99-214 z 11. decembra 2008.

V odôvodnení svojho uznesenia sp. zn. 4 Cdo 201/2009 z 27. októbra 2009 najvyšší súd okrem iného uviedol:

„... Dovolateľ v dovolaní namietal konkrétne vady konania uvedené v § 237 písm.d/ a f/ O.s.p., preto sa dovolací súd podrobne zaoberal prípustnosťou dovolania z uvedených procesných väd, nakoľko iné vady konania podľa § 237 O.s.p. nezistil.

Podľa § 237 písm.d/ O.s.p. dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konať.

Táto vada konania dovolacím súdom zistená nebola. Súdny oboch stupňov procesne nepochybili, keď návrh na nariadenie predbežného opatrenia prejednali a o ňom rozhodli.

Tvrdenia žalobcu v súvislosti s namietanou vadou (§ 237 písm.d/ O.s.p.) javia sa ako rozporuplné, keď na jednej strane tvrdí, že v danej veci ide o prekážku právoplatne rozhodnutej veci a poukazuje na iné rozhodnutia súdov, ktorými bolo rozhodnuté o návrhoch na nariadenie predbežného opatrenia, na druhej strane trvá, aby v preskúmvanej veci po zrušení dovolaním napadnutého uznesenia odvolacím súdom ako aj uznesenia.súdu prvého stupňa bolo jeho návrhu na nariadenie predbežného opatrenia vyhovené.

Z celého dovolania žalobcu však vyplýva, že dovolateľ namietal nesprávne právne posúdenie veci oboma súdmi, ktoré nerešpektovali iné rozhodnutia súdov o nariadení predbežných opatrení, ktorými boli žalovaným 1/ a 2/ zakázané disponovať s nehnuteľnosťami a napriek tomu urobili ďalšie prevody. Tým žalobca osvedčoval potrebu dočasne upraviť pomery účastníkov konania.

Nesprávne právne posúdenie veci nie je relevantný dovolací dôvod, ktorý by v prípade opodstatnenosti mal za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozhodnutia, samo osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vadách konania podľa § 237 O.s.p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). Posúdenie, či súdy (ne)správne použili správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretovali, alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodili (ne)správne právne závery, by tak prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné. O takýto prípad v prejednávanej veci nejde.

Dovolateľ ďalej namietal vady konania uvedené v ustanovení § 237 písm.f/ O.s.p., ktoré videl v tom, že súdy nerešpektovali návrhy právneho zástupcu na doplnenie dokazovania.

Podľa § 237 písm.f/ O.s.p. dovolanie je tiež prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Odňatím možnosti konať pred súdom v zmysle citovaného ustanovenia sa rozumie taký závadný procesný postup, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré mu O.s.p. priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Predmetnému dôvodu dovolania sú vlastné tri pojmové znaky : 1. odňatie možnosti konať pred súdom, 2. to, že k odňatiu možnosti konať pred súdom došlo v dôsledku postupu súdu, 3. možnosť konať pred súdom sa odňala účastníkovi konania. Ustanovenie § 237 O.s.p. dáva odňatie možnosti konať pred súdom so súvislosti výlučne s faktickou procesnou činnosťou súdu. Ak v priebehu konania súd nevykonal všetky dôkazy navrhované účastníkmi, resp. nevykonal iné dôkazy na zistenie skutkového stavu, nemožno jeho postup považovať za odňatie možnosti konať pred súdom a za znemožnenie uplatnenia procesných práv, ktoré účastníci mohli uplatniť a boli v dôsledku nesprávneho postupu súdu z nich vylúčení.

Predmetom dovolania bolo uznesenie o predbežnom opatrení. Predbežné opatrenie je zabezpečovacím prostriedkom, ktorým sa dočasne upravujú pomery účastníkov a súd nemusí nariaďovať pojednávanie, nemusí vypočúť účastníkov konania, teda ani vykonávať dokazovanie. Nemusí účastníkom umožniť, aby pred rozhodnutím o tomto návrhu sa mohli vyjadriť k obsahu listín, z ktorých bude robiť záver o tom, či sú splnené predpoklady pre nariadenie predbežného opatrenia. Preukázanie alebo aspoň osvedčenie skutočností odôvodňujúcich nariadenie predbežného opatrenia posudzuje len podľa obsahu návrhu a k nemu pripojených prípadne dodatočne predložených listín. Takýto postup súdu predpokladá platná právna úprava (§115 ods. 1 O.s.p. a contrario, § 75 ods. 7, 8 veta prvá O.s.p. a § 102 ods. 1 O.s.p.).

Vzhľadom na uvedené preto možno zhrnúť, že dovolanie nie je prípustné podľa § 239 a vady konania v zmysle § 237 O.s.p. dovolacím súdom neboli zistené. Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcu v súlade s ustanovením § 218 ods. 1 písm.c/ v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol. Pritom riadiac sa právnou úpravou

dovolacieho konania nezaoberal sa napadnutým uznesením odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.“

Podľa názoru ústavného súdu právny názor najvyššieho súdu o neprípustnosti dovolania je v napadnutom rozhodnutí zdôvodnený dostatočne a presvedčivo a nemožno ho považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným. O svojevôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Podľa názoru ústavného súdu predmetný právny výklad najvyšším súdom takéto nedostatky nevykazuje, a preto bolo potrebné sťažnosť vo vzťahu k napadnutému rozhodnutiu najvyššieho súdu odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na všetky uvedené okolnosti ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. júla 2010